

ISLAND

ANEB CESTA ZA GEJZÍRY

MAREK ČTRNÁCT

HANA ČTRNÁCTOVÁ, LENKA ČTRNÁCTOVÁ

An aerial photograph taken from an airplane window, showing a vast body of water with numerous islands and a coastal town. The town is nestled in a valley, surrounded by green fields and dense forests. The water is a deep blue-grey, and the sky is filled with soft, white clouds. The wing of the airplane is visible in the upper right corner, framing the view.

1. DEN

CESTA NA SEVEROZÁPAD

Jako se to už stalo rodinnou tradicí, snažíme se během léta zamířit na nějakou velkou výpravu. Letos jsme se ovšem trochu uskrovnili – namísto tradičních tří týdnů se vydáváme pouze na dva, a protentokrát (technicky vzato) zůstaneme v Evropě.

Naším cílem se stává Island, studený, sopečný ostrov v půlce Atlantského oceánu. Je to drsná, nelítostná země, a i my se tedy vydáváme na drsnou, nelítostnou cestu. Zabalili jsme si konzervy, protože ceny na Islandu se podle různých zdrojů pohybují od "vysokých", přes "nehorázné", až po "příšerné".

Balili jsme převážně ve čtvrtek večer – letadlo nám letí před devátou, a tak vstáváme už před šestou hodinou ráno a míříme na letiště. Oproti naší minulé cestě se dopravní situace v Praze poněkud zlepšila, ale pouze o trochu: můžeme sice jet dvě další stanice metrem, ale poslední úsek k autobusu musíme opět překonat i s kufry po primitivních, nepohyblivých schodech. A cesta autobusem se zkrátila jen o trochu. Nedá se ale nic dělat, přetrpíme ji, abychom se dostali na letiště.

Na Island se z Prahy přímo nelétá; naše cesta na severozápad Evropy je tedy rozdělená na dvě části: nejprve sever, potom západ. Severní rameno nás v letadle Skandinávských aerolinek zavedlo na stockholmské letiště Arnalda. Vypadá to tu dost podobně jako v Praze, dokonce i počasí je podobné, i když jsme se posunuli téměř o deset stupňů na sever. Urazili jsme zhruba 1000 kilometrů, ale dalších 2000 nás ještě čeká.

Na letišti ve Stockholmu jsme zůstali několik hodin, ale nakonec jsme nasedli na další letadlo společnosti IcelandAir a zamířili na tříhodinovou cestu na západ.

Přeletěli jsme Skandinávii a po letu přes Atlantik se nakonec vynořil i sám Island – bohužel na opačné straně letadla, než jsme byli my, takže jsme ho zahlédli až poměrně pozdě. Na první pohled vypadá Island velice pustě, všude černá láva a bílý led. Přistáváme na mezinárodním letišti v Keflavíku a čeká nás ještě padesátikilometrová cesta do hlavního města Islandu Reykjavíku, kam jedeme místním autobusem – ovšem už začínáme vidět, že ceny jsou tu skutečně vyšší, než jsme zvyklí, jízda stála téměř 400 českých korun na osobu. Ale nakonec jsme do Reykjavíku šťastně dorazili kolem páté hodiny odpoledne (posunuli jsme se o dvě hodiny zpátky, takže je sedm večer našeho času). Našli jsme bez problémů i naše ubytování, ale tam jsme narazili na menší problém, protože majitel tam nebyl, a tak jsme se na radu dalších turistů usadili v jednom z volných pokojů. O ten se však vzápětí začali ucházet jiní turisté, a tak jsme nakonec pomocí telefonu na zdi domu majitele kontaktovali a dozvěděli se, kde se tedy máme uvelebit.

Před večeří jsme se šli projít po městě. Reykjavík není velký a i na krátké procházce jsme leccos zahlédli. Především jsme ale něco nakoupili, i když opět – ceny jsou vysoké, dvojnásobné než u nás, nebo i vyšší. Snad se nám podaří najít nějaký levnější krám...

I když už je sedm hodin, slunce je stále vysoko nad obzorem a cítíme se jako v poledne. Na sluníčku je i celkem teplo – jen vítr profukuje. Večeříme – díky tomu, že náš Guesthouse Flying Viking má velkou a dobře zařízenou kuchyni, proměnili jsme část dovezených zásob z Prahy v chutné jídlo. Stále je světlo, slunce má zapadnout až ve 22:30.

2. DEN

MĚSTO NA KONCI SVĚTA

V noci jsem se několikrát probudil a obhlédl situaci venku – i když slunce nakonec zapadlo (noc v této roční době trvá asi 6 hodin), zdá se, že tu nastává jenom jakýsi šestihodinový soumrak; slunce se nikdy neponoří pod obzor natolik, aby nastala opravdová hluboká noc. Cítím se trochu trapně, že si to tady můžeme takhle užít, a přitom se, na rozdíl od běžných Island'ců, nemusíme potýkat se zbývajícími částmi roku. I když – kdo ví, co nám ještě přinese počasí?

Dnes se chceme podívat po krásách Reykjavíku. V turistickém centru jsme našli nabídku prohlídky zdarma, která nás zavede po základních památkách. Ta ale začíná až ve dvanáct hodin, a tak jsme se šli dopoledne projít do přístavu.

Poblíž přístavu se nachází Harpa, koncertní síň pokrytá zvláštní skleněnou mozaikou. Od ní jsme zamířili na západ podél pobřeží; naším konečným cílem bylo nalezení supermarketu Bónus, který je údajně nejlevnější na celém Islandu.

Předtím jsme ale procházeli přístavem a narazili na několik zvláštností, jako je jediná lokomotiva na Islandu – jmenuje se Minør a používala se před více než sto lety ke stavbě přístavu. Zajímavé byly i tabule vypočítávající lodní katastrofy na Islandu a v jeho okolí.

Nakonec jsme však Bónus našli – a vyplatilo se! Ceny byly o hodně příznivější než včera ve večerce a tak jsme nakoupili různé potraviny; já jsem vyzkoušel klasickou islandskou pochutinu – sušenou rybu. Sehnali jsme i nějaké ovoce a zeleninu – zelenina byla kupodivu převážně domácí produkce.

Cestou zpátky do našeho ubytování jsme ještě vyzkoušeli další klasické islandské jídlo – hotdog. Nejsme si zcela jistí, ale možná se jednalo o stejný stánek, kde si kdysi dal hotdog Bill Clinton. Islandské hotdogy jsou opravdu moc dobré!

Vrátili jsme se do hostelu, něco snědli a před dvanáctou jsme čekali na náměstí Lækjartorg. Tam brzy dorazil zelenovlasý průvodce známý jako Loli, aby nás odvedl po klasických památkách Reykjavíku. A těch je na tak malé město celkem dost a všechny jsou v příjemné vzdálenosti od sebe!

Začali jsme u úřadu premiéra a pokračovali jsme k pomníku Ingólfura Arnarsona – prvního islandského osadníka, který založil Reykjavík. Podívali jsme se na nákupní třídu Laugavegur a

Skólavörðustígur a zhlédli jsme největší reykjavický kostel Hallgrímskirkja. Potom jsme se vrátili zpátky dolů a na západ a navštívili pomník Ingibjörg H. Bjarnason, která se zasadila o rovnoprávnost žen na Islandu, střední školu, park se sochou Jóna Sigurðssona, zastánce islandské nezávislosti, a zahrady parlamentu Alþingi. Všechno na nějakých dvou kilometrech!

A co že jsme se na této cestě dozvěděli?

Že Island je světová jednička v řadě oborů. Pochází odsud tři Miss Universe (nejvíce na světě v přepočtu na obyvatele), spousta siláků a dva laureáti Nobelovy ceny. Také je to nejmírumilovnější země na světě, kde dochází jen asi ke dvěma vraždám ročně.

Že se v Reykjavíku má stavět několik nových hotelů a díky tomu se bourají některé stavby.

Že na Islandu bylo až do roku 1989 zakázáno pivo (ale žádný jiný alkohol).

Že Island vyhlásil nezávislost na Dánsku v roce 1944 během druhé světové války, kdy bylo Dánsko pod německou okupací a řešení nezávislosti Islandu bylo to poslední, co ho zajímalo.

Že jméno Reykjavík (doslova "Kouřová zátoka") vymyslel Ingólfur Arnarson díky tomu, že tu ze země v důsledku geotermální činnosti všude vystupovala pára.

Že někteří Island'ané jsou údajně v kontaktu se skřítky, a to někdy kontaktu značně intimním.

Že nejdramatičtějším momentem islandského hnutí za nezávislost bylo, když Jón Sigurðsson udeřil při jednání do stolu a pronesl slavnou větu "My všichni protestujeme!"

Že genetické testy prokázaly, že 60% islandských žen pochází z Británie. Vikingové si je odtamtud přivezli na Island, ať už chtěly nebo ne (většinou asi ne).

Po skončení prohlídky jsme se, už na vlastní pěst, vydali prozkoumat reykjavickou radnici. To je podivná stavba na břehu jezera Tjörninn v centru města. Uvnitř je především obrovská plastická mapa celého Islandu, na které jsme si znovu prošli naši další trasu.

Chvíli jsme pozorovali značné množství ptáků na jezeře – jsou tu kachny, husy a několik druhů racků a ze břehu jim ještě sekundují holubi. Potom jsme kolem budovy národní galerie zamířili nahoru: chtěli jsme se totiž na kostel Hallgrímskirkja podívat pořádně. Je to v podstatě největší stavba v celém městě a stojí před ní socha Leifa Eiríkssona, vikingského objevitele Ameriky. I když je ale kostel zvenčí impozantní, uvnitř je luteránský strohý.

A tak jsme se zase vrátili a ve tři hodiny už jsme byli v našem hostelu. Naše maminka se ještě vydala ke kostelu z cca. 19. století, který se nachází na kopci nad městem a má výraznou hranatou věž. Právě tam probíhala mše, a tak se jí rovnou zúčastnila.

Když se vrátila, pustila se s Lenkou do přípravy večeře – tentokrát jídlo výhradně z místních zdrojů, jehněčí játra s bramborami a salát. Zdálo se, že naši idylku nic nenaruší.

Ale cosi se nám do ní nabouralo. Byl to autobus. Zjistili jsme totiž, že jeden z plánovaných úseků naší cesty (jediný, který jsme neměli podrobně zjištěný) se islandskými autobusy nedá překonat v jediném dni. Zkoušeli jsme různé varianty, jak to obejít, ale díky podivuhodné a zcela nevysvětlitelné absenci možného ubytování v přestupním městě Höfn jsme nakonec neměli jinou možnost než zakoupit pro tuto cestu letenku. Náplastí nám bylo zjištění, že při cenách zdejších autobusů jsme nakonec zase tak moc neprodělali. Inu, co naděláme.

A tak, když byla krize zažehnána, jdeme spát (opět za bílého dne), protože zítra nás v osm hodin ráno čeká výlet!

3. DEN

LED, VODA A PÁRA

Dnes jsme vstali už v sedm hodin ráno a nasnídali se, abychom byli v osm připravení k odjezdu na výlet. Ten jsme si objednali u společnosti Your Day Tours a jedná se o standardní výlet v blízkosti Reykjavíku, takzvaný "Zlatý okruh".

Mikrobus dorazil kolem čtvrt na devět, a nějaký čas, jak už to u podobných společností bývá zvykem, projížděl městem a sbíral další cestující. Naše řidička a průvodkyně se jmenuje Bára (i když podobnost s českým jménem je čistě náhodná; islandsky se její jméno vyslovuje spíše jako "Paura"). Konečně jsme kompletní (je nás celkem 18) a vyrážíme na výpravu!

Naší první dnešní zastávkou je malá osada Hveragerði. Pěstuje se tu zelenina a květiny, a to ve sklenících, které vyhřívá všudypřítomná geotermální energie, kterou je Island doslova nabitý. To má ovšem i svou negativní stránku: vesnici často sužují zemětřesení. V roce 2008 ji postihlo zvláště velké,

které má teď svou vlastní malou expozici v místním nákupním centru. Toto centrum je postavené přímo na velké puklině v zemi, kterou našli během stavby, a tak se ji rozhodli zakomponovat – je zakrytá skleněnou podlahou, aby byla vidět, a na dně poblikávají červená světélka simulující magma.

Ale tato vesnice byla jen zahřívací kolo, stejně jako další bod programu – vodopád Faxi, celkem nevelký vodopád na poměrně klidné řece, kde několik lidí spokojeně rybařilo. Hlavní atrakce začaly až potom. Vydali jsme se totiž ke Zlatému vodopádu – Gullfossu.

Gullfoss je velmi populární místo. Je to 32 metrů vysoký dvoustupňový vodopád, i když jeho celou výšku návštěvník nevidí, protože voda se tu řítí do hluboké průrvy. I tak je to ovšem nádherná podívaná. Navíc je za horami vidět druhý největší ledovec Islandu, Langjökull. Pohled na něco, co vypadá jako nekonečné bílé moře táhnoucí se nad úrovní hor, je impozantní.

Počátkem dvacátého století hrozilo, že na Gullfossu bude postavena vodní elektrárna; k tomu ale nakonec nedošlo a vodopád se stal státním majetkem a je dnes chráněný.

Jen kousek od Gullfossu je geotermální oblast Haukadalur, kde se nachází Geysir – originální zřídlo, které propůjčilo svůj název všem ostatním gejzírům světa. Věčná škoda, že si Island to slovo nenechal patentovat – mohlo by jim to ulehčit hospodářskou krizi... Snědli jsme něco z jídla, které jsme si vzali s sebou, a vyrazili jsme na obhlídku.

Geysir, který na vrcholu své slávy dosahoval výšky 80 i více metrů, už dnes netryská; vzhledem k tomu, že ho v dnešní době dokáže probudit jenom silné zemětřesení, je to pravděpodobně dobře. Zato jsme viděli erupci sousedního gejzíru Strokkur, který to tu převzal – jeho výtrysky jsou sice menší, ale zato velice časté: každých pár minut. Kromě těchto dvou gejzírů tu je celá řada dalších bublajících tůní a tečou tu horké potůčky. Celá oblast je prý dost nestabilní – pokud se zatouláte mimo vyznačené cesty, můžete se probořit půdou do vařící vody. Mimochodem – toto je poprvé, co jsem někde viděl značku zakazující házení peněz do vody...

Zatímco naše maminka se vydala až na vrchol blízkého kopce, my jsme prohlédli obchod se suvenýry. Ale jsou drahé, tak jako všechno; zatím jsme je oželeli.

Poslední zastávkou na trase Zlatého okruhu je Þingvellir neboli Sněmovní pláně – místo, kde se islandští náčelníci už před tisíci lety scházeli v parlamentu (nejstarším na světě) a rokovali. Je ovšem tak trochu ironie, že místo zasvěcené spolupráci se nachází právě tady: toto údolí totiž leží přesně na hranici dvou tektonických desek (Eurasijské a Severoamerické), které se od sebe pomalu vzdalují. Americká deska je dnes podstatně výš – je to kolmý útes vysoký asi dvacet metrů! Právě tento útes měli staří náčelníci za sebou, když zasedali.

Přešli jsme přes důmyslný systém můstků a stezek, abychom se dostali nahoru, na americkou stranu. Odtamtud je krásný výhled na Þingvallavatn, největší přírodní jezero na Islandu. Jeho vody bohužel zaplavily část údolí a rozmnožily se tu nepříjemné mušky, které dost otravovaly.

Další návštěvnické centrum, a už směřujeme domů. Bára nás rozvezla po hotelech a nakonec vysadila na správném místě i nás. Večeříme tu brzy, už před šestou – takže vlastně jako doma, když uvážíme časový posun.

Čeká nás poslední noc v Reykjavíku, zítra vyrážíme na sever!

4. DEN

LETIŠTĚ-BLUDIŠTĚ

Naše dny na Islandu se dají rozdělit na dvě části: dny výletní, kdy se jdeme někam podívat, a dny cestovní, kdy jedeme z jednoho místa na druhé. (Teoreticky existují ještě takzvané dny odpočinkové, ale ty jsou spíše mýtus.) Dnešní den byl jeden z těch cestovních: vyrážíme na sever Islandu, do městečka Akureyri.

Ale to až odpoledne. Dopoledne máme ještě čas v Reykjavíku. Musíme se dostat na vnitrostátní letiště, ale předtím chceme vidět Islandské národní muzeum.

Muzeum jsme našli celkem snadno (ještě že máme Google Maps!) a dorazili jsme tam dokonce ještě před začátkem otvírací doby. Ačkoli je pondělí, je dnes ve skutečnosti nějaký státní svátek, ale muzeu je to naštěstí jedno. V podstatě je tu jedna hlavní expozice věnovaná historii Islandu od dob prvních osadníků až do současnosti. To zabírá dvě patra.

A po návštěvě muzea jsme se vydali na letiště. Což nebylo zdaleka tak jednoduché, jak jsme mysleli.

Vnitrostátní letiště v Reykjavíku je velká ohrazená plocha. Najít tu plochu bylo jednoduché, ale jak se dostat dovnitř? Obcházel jsem ji tak dlouho, až jedno z koleček na mém kufru vypovědělo poslušnost a začalo trhat partu. Asi po čtvrt hodině chůze podél plotu jsme konečně dorazili k hotelu, kde nám vysvětlili, že jsme měli jít opačným směrem.

Po další půl hodině jsme konečně našli mazaně ukrytou budovu terminálu. Ještě že naše letadlo letí až ve tři hodiny odpoledne a máme tedy dost času! Poobědvali jsme a po druhé hodině jsme se konečně odbavili a vydali se do čekárny a k letadlu.

Vnitrostátní letadlo do Akureyri bylo malé a vrtulové, ale mělo oproti klasickým tryskovým letadlům jednu přednost: křídla byla až v horní části trupu, takže neblokovala výhled (to samé, bohužel, nelze říct o mracích).

Asi po čtyřech kilometrech jsme konečně dorazili k turistickému centru. Tam jsme se chtěli zeptat na výlety po okolí – máme sice představu, kam bychom chtěli jet, ale neměli jsme zamluvené nic konkrétního. Paní na informacích byla zřejmě nová, ale nakonec jsme se domluvili, co vlastně chceme. Zbývalo tedy jenom najít naše ubytování.

A tam jsme nakonec také dorazili. Je to velice pěkný domek s luxusním vybavením včetně venkovní vířivky – a náš oblíbený supermarket Bónus je hned naproti! Tu vířivku musíme vyzkoušet – Island'ané se totiž i navzdory tradičně špatnému počasí a zimě rádi koupou venku, zahřátí geotermálním teplem. Navečeřeli jsme a odpočíváme, abychom nabrali síly na zítřek.

5. DEN

OBŘI SEVERU

Dnes jsme si trochu přispali, protože náš plán není nijak zvlášť nabitý. Snídáme, a kolem deváté hodiny vyrážíme do města – či spíše do městečka. Do jeho centra jsme dorazili asi za dvacet minut.

Sešli jsme zase dolů a vydali jsme se směrem k místní botanické zahradě. Což nebylo tak jednoduché, jak jsme si mysleli. Zahrada byla na kopci a my jsme na něj museli vylézt, pokud jsme se nechtěli vracet zpátky ke kostelu. Ale nakonec se povedlo a my jsme se tam dostali.

Botanická zahrada v Akureyri slouží zároveň jako park a vstup je tam volný. Rostou tam spousty rostlin z Islandu i odjinud a i přes nepříznivé klima jich spousta kvetla.

V zahradě jsme se zdrželi a využili tak čas před další dnešní atrakcí. Ještě jednou jsme navštívili kostel, abychom našli okno, které údajně pochází z katedrály v Coventry (Wikipedie se v současné době kloní k názoru, že ne), něco jsme snědli, a zamířili jsme do přístavu.

Akureyri, jak už jsem zmínil, leží na konci největšího islandského fjordu Eyjafjörðuru a jeho hlavní atrakce souvisejí s mořem. A jednou z nich je pozorování velryb. Island'ané mají k velrybám zvláštní vztah – někteří je loví (a nedají si to vymluvit), jiní se je zase rozhodli využít k posílení turistického ruchu. Island'ané obecně mají velice rádi turisty, jenomže málo platné – reputace jejich země jako mrazivé výspy na konci světa jim moc turistů nepřihrává. Velryby pomáhají.

Společnost, se kterou jsme za velrybami vyrazili, se jmenuje Ambassador, a vybrali jsme si ji z celkem prozaického důvodu – jako jediná totiž nabízí výlety přímo odsud z Akureyri. Ostatní

společnosti vyplouvají z jiných míst a autobusy jsou tady na Islandu navzdory zdejšímu luteránskému dědictví nekřesťansky drahé.

Vypluli jsme v půl druhé a zamířili na sever. Eyjafjörður je dlouhý asi šedesát kilometrů, takže jsme ho vůbec neopustili (to vyzkoušíme až zítra). Posádka lodě pilně vyhlížela velryby.

A brzy jsme skutečně nějaké objevili! Přímou ve fjordu se nacházela skupina keporkaků. Není to sice největší velryba světa, ale jejich 13-15 metrů délky a 36 tun váhy je i tak velmi impozantních. Tito obři připlouvají na Island v létě, aby se ve zdejších studených vodách dosyta najedli – je to potřeba, protože pak dalšího půl roku vůbec nežerou!

Postupně jsme uviděli asi tak 12 keporkaků, některé z nich i víckrát. Pozorování velryby vypadá následovně:

1. Nejprve se nad vodou objeví vodotrysk, jak velryba vydechuje. Výtrysk keporkaků je popisovaný jako "nízký, keříčkovitý" a je vidět na několik set metrů.
2. Potom se z vody vynoří samotná velryba. Tedy – jen její hřbet. Většina velryby zůstává neustále pod vodou, ale pokud se dostane opravdu blízko, můžete vidět pod vodou obrys jejího masivního těla. A zvláště pak bílé ploutve, které jsou u keporkaků mimořádně dlouhé: 5-6 metrů!
3. Celý proces se několikrát opakuje, jak se velryba rozdýchává, až se najednou...

4. ...celá velryba nahrbí a potopí se do hloubky. Přitom většinou zvedne ocas, který pak zajede pod vodu.

Tento proces jsme pozorovali opravdu mnohokrát. Na dohled od lodi byly prý i nějaké sviňuchy obecné (malí, jen asi 1,5-2 m dlouzí kytovci), ale ty jsme neviděli; nebyli zdaleka tak nápadní. Málo platné, keporkakové převzali vládu nad celou šou, zvláště když se nebáli přiblížit k naší lodi. Ambassador uváděl, že se už k velrybám přiblížil na 10 metrů, ale dnes jsme některé viděli i pouhých pět metrů od lodi nebo i méně!

Musíme nabrat síly – zítra se vydáváme daleko, až za polární kruh!

6. DEN

POLÁRNÍ OKRUH

Dnes vstáváme velice brzy – už o půl sedmé, abychom se nasnídali dřív, než vyrazíme na cestu. Naplánovali jsme si výlet na ostrov Grímsey, který leží na severu Islandu.

To, že jsme se nasnídali, se později ukázalo jako zásadní chyba, ale to bych předbíhal.

Zamířili jsme opět k turistickému a kulturnímu centru Hof. Tam v osm hodin ráno dorazil mikrobús; byl to takzvaný "Activity Bus", který sváží lidi na různé místní akce a výlety. Autobus nebyl z nejlevnějších (ačkoli, tady možná...), ale míříme do vesnice Dalvík k trajektu na ostrov, a tímto autobusem se pak můžeme vrátit do Akureyri, což linkové autobusy neumožňují.

Plavba na ostrov Grímsey trvala tři hodiny, a čím méně toho o ní řeknu, tím lépe. Vlny nám nepřály, a tak jsme na ostrov dorazili zcela fyzicky i mentálně vyčerpaní a navíc s prázdnými žaludky. To je ostatně vidět i z toho, že tu zatím nebyl žádný snímek – na jejich pořizování jsme jednoduše neměli ani pomyšlení!

A tak jsme vystoupili na ostrově (v jediné místní osadě, která se jmenuje Sandvík) a zapadli do místní restaurace, kde jsme se pomocí jedné společné misky horké krémové polévky s houbami trochu sebrali.

Proč že jsme se vlastně trmáceli na tohle odlehlé místo? Inu, ostrov Grímsey je na Islandu v jednom ohledu unikátní: prochází tudy severní polární kruh. Island sice leží blízko této pomyslné čáry, ale pouze zde, na tomto ostrově, ji doopravdy protíná.

A tak jsme se vydali na polární výpravu.

Severní polární kruh nebyl zas tak moc daleko, hned u místního letiště. Nedal se přehlédnout.

Hlavními ptáky tu jsou papuchalkové bělobradí, podivní tvorové, kteří vypadají jako kříženci mezi papouškem a tučňákem. Papuchalkové jsou na Islandu velice oblíbení – představují značnou část místních suvenýrů, pohlednic a menu v drahých restauracích.

Dalšími ptáky jsou rybáci, kterým Island'ané říkají "kría". To je zvuk, který vydávají jako varování, než zaútočí na cestovatele, kteří se příliš přiblížili k jejich hnízdům. Doporučuje se mávat kolem sebe srolovanými novinami, abyste je odehnali, ale naštěstí na nás nezaútočili.

Kromě ptáků jsou dalšími významnými obyvateli ostrova ovce.

Za asi dvě hodiny jsme obešli celou severní část ostrova a vrátili se do Sandvíku. Maminka se vydala podívat na místní kostelík, ale všichni jsme byli plní zážitků, které nic nemohlo pokazit...

Kdo ví, zda to bylo těmi pilulkami, našimi prázdnými útroby, nebo tím, že to po zpáteční cestě prostě tolik nehoupalo, ale tentokrát jsme plavbu přestáli bez úhony. V Dalvíku jsme nasedli do autobusu a nechali jsme se vysadit u Bónusu v Akureyri, takže jsme ani nemuseli chodit moc daleko, abychom se dostali do našeho domku.

Večeříme, protože máme hrozný hlad. Dnes je tu naše poslední noc, zítra vyrážíme na východ!

7. DEN

JEZERO MUCH

Dnes máme opět cestovní den. Ráno jsme se nasnídali, sbalili a kolem půl jedenácté jsme připraveni na cestu. Musíme vyrazit ke kulturnímu centru Hof, odkud nám v 11:50 jede autobus, a to je cesta na dvacet minut.

Aspoň jsme si to mysleli, ale při odchodu z našeho ubytování nás zahlédla dcera majitelů a nabídla nám, že nás svezí. To jsme nemohli odmítnout!

A tak nějaký čas čekáme na zastávce autobusu. Jedeme s hlavní autobusovou společností Stræti, a to linkou 56. Ve 13:20 přijíždíme do naší první zastávky, osady Reykjahlíð.

Jméno "Mývatn" znamená "Jezero mušek". Jméno nelhalo; bylo jich tu doslova jako much. Při chůzi po jedné z mnoha stezek v okolí (jen kratší okruh, protože nemáme tolik času) jsme nohama rozhrnovali jejich oblaky a řada mušek se na nás chytala. Naštěstí neměly zájem o naši krev...

Okolí jezera je vytvořeno sopečnými erupcemi, a proto tu jsou všude rozsáhlá lávová pole. Po stopě z kolíků zaražených do země (leckdy dost vachrlatě) jsme prošli po břehu jezera a potom přímo přes lávu. Obešli jsme si pěkné kolečko (asi dvě a půl hodiny), i když poprchávalo. Déšť je na Islandu (podobně jako v Japonsku) všudypřítomný a hrozí neustále, ale naštěstí jsme zatím vždy narazili spíše jen na lehké mrholení než na skutečné lijáky.

Další autobus přijel po páté hodině. Dvě hodiny cesty a jsme v Egilsstaðiru, malém městečku na východě Islandu (ostatně, velká tam ani nejsou). Vydáváme se od zastávky k místu zvanému Reynivilla. A po drobných potížích se nám podařilo ubytovat – tentokrát tu máme na dvě noci menší domek s výborným vybavením včetně pračky. Teď ještě vymyslet, co tu vlastně budeme dělat, když už jsme sem dojeli...

8. DEN

RÁJ VODOPÁDŮ

Inu, tak jsme tady v Egilsstaðiru, a zákonitě si klademe otázku: proč?

Když jsme dávali tuhle cestu dohromady, předpokládali jsme, že odsud budeme pokračovat na jihovýchod a na jih, abychom se dostali na naši příští zastávku, ale autobusy nespolupracovaly a my budeme muset cestovat letadlem. Tím pádem hlavní důvod pro návštěvu Egilsstaðiru padl, ale ubytování už bylo objednané, a tak jsme sem přijeli; jenže co dál, když je to městečko typu LN (tedy: není v něm Lautr Nic)?

Naštěstí se jedno řešení našlo: asi 25 km východně leží vesnice Seyðirfjörður, a ta vypadala zajímavě. I když tu žije jenom 700 lidí, je to významný přístav, který Island spojuje s Faerskými ostrovy a Dánskem. A tak se hned ráno vydáváme na letiště, odkud tam jede autobus. Ostatně, po zkušenostech z Reykjavíku víme, že letiště je nejlepší omrknout předem.

Tohle místo je pravý fjord. Ten u Akureyri je opravdu velký a člověk ho neobsáhne celý, ale tento fjord (jmenuje se stejně jako vesnice), je tu jako na dlani. Vesnice leží v úzkém údolí sevřeném mezi horami, ze kterých stéká voda do místní řeky Fjarðará, a to většinou ve formě větších či menších vodopádů. Je tu velký výběr; takhle nějak by vypadalo oddělení vodopádů v IKEA.

A tak jsme se vydali na jejich obhlídku.

Obcházeli jsme fjord po úbočí hor a vodopády byly doslova na každém kroku. Bohužel, to byla i voda obecně – každou chvíli jsme šlapali do podmáčených drnů. Lidí tu dnes moc nebylo; společnost nám většinou dělaly jen místní ovce, a i ty se při pohledu na nás raději klidily.

Po několika kilometrech nás stezka (značená, stejně jako ta včerejší, kolíky) zavedla přes silnici k hlavní řece. Tam stojí nejstarší dochovaná elektrárna na Islandu, založená v roce 1913.

Na druhé straně řeky nás čekaly další vodopády, ale také překvapení! Začaly se tu objevovat slušně velké houby.

A nakonec jsme našli i takové, které byly jednoznačně jedlé.

Obešli jsme ještě několik místních zvláštností, včetně "zpívající skulptury".

Celkem jsme v Seyðifjörðuru (to jméno mě prostě baví) strávili asi 6 hodin, a potom nás mikrobus odvezl zpátky do Egilsstaðiru.

A když jsme se dostali domů do naší Reynivilly, vydali jsme se ještě na blízké koupaliště.

Islandská koupaliště jsou svérázná. Především: vzhledem ke zdejším teplotám provozovatelé koupališť nespolehají jen na místní spolky otužilců. Voda v bazénech, a to i těch venkovních, je teplá, většinou přiváděná z nějakého horkého pramene, kterých je na Islandu dost a dost. Na koupališti,

kam jsme dorazili my, byl jeden standardní bazén a několik vířivek s vodou dosahující až 40°C. Zahřáli jsme se tam tak, že nám teď i zdejších 11 stupňů přijde jako horko.

Ale co naplat, máme tu jen jeden den. Večeříme smaženici z nalezených hub a zítra nás čeká náš nejdelší přejezd/přelet vůbec.

9. DEN

NAPŘÍČ ISLANDEM

Podle našeho původního plánu jsme měli jet z Egilsstaðiru přes Höfn na jihovýchodě Islandu, ale nakonec se ukázalo, že abychom se do našeho dalšího ubytování – hostelu Aska na ostrově Heimaey – dostali včas, budeme muset provést komplexní operaci zahrnující tři různé živly: vzduch, zemi a vodu. (A to jsme měli ještě štěstí, že nikde po cestě nebyl oheň.)

V jedenáct hodin opouštíme naši Reynivillu a vydáváme se na letiště. Nemůžeme se bohužel vydat stejnou cestou jako včera (tam bychom s kufry neprojeli), a tak jdeme oklikou přes Egilsstaðir.

Nakonec jsme tedy dorazili na letiště, zdárně jsme se odbavili (na vnitrostátní lety je to skoro jako jet autobusem), a vyletěli jsme zpátky do Reykjavíku.

Reykjavík právě slavil. Zrovna tam totiž probíhal průvod Gay Pride. Jenomže to mělo jeden nečekaný důsledek: autobusová zastávka, na kterou jsme mířili, byla uzavřená, a my jsme museli hledat jinou.

Autobus nás nakonec dovezl na autobusové nádraží Mjódd, ze kterého jsme mohli pokračovat dál. V půl páté jsme vyrazili autobusem 52 na východ, do jeho konečné zastávky Landeyjahöfnu. Cesta ubíhala příjemně, a to i díky hovornému Švédovi, který se s námi dal do řeči.

Landeyjahöfn není ani osada: je to jen budova, která obsluhuje trajekt Herjólfur. Ten pluje na Heimaey, největší ostrov v souostroví Vestmannaeyjar (česky "Ostrovy západních mužů"). Heimaey je jediný trvale obydlený ostrov a jedno z nejstarších osídlení na Islandu.

Ale o tom více zítra. Na ostrov jsme dorazili kolem půl deváté večer a po nalezení hostelu Aska jsme už ani neměli sílu dělat večeri. Zapadli jsme do místní restaurace Gott a projednou jsme se taky nechali obsloužit.

Máme tu opět dvě noci, takže zítřejší den bude věnován průzkumu ostrova!

10. DEN
OSTROV SOPEK

Celý Island je ostrovem sopek, ale možná, že ostrov Heimaey, který dnes jdeme prozkoumat, si toto označení zaslouží víc: na 13 čtverečních kilometrech tu jsou dvě.

Ještě před pětačtyřiceti lety tu byla jedna.

V roce 1973 postihla tento ostrov velká erupce, která si vyžádala jeho evakuaci. Naši prohlídku jsme tedy začali právě v nové části ostrova, kterou tato erupce vytvořila.

Erupce, při které vznikla nová hora Eldfell (v překladu "Ohnivá hora"), zničila řadu domů a jen tak tak že neuzavřela místní přístav. To by bylo dost špatné, protože tenhle ostrov je zodpovědný za celých 25% islandského rybolovu! Po cestách vyšlapaných v lávě jsme se vydali až nahoru na Eldfell.

Cesta nahoru nebyla jednoduchá: Eldfell není žádná skála, ale navršený sopečný materiál. V podstatě to bylo jako lézt na obrovskou hromadu písku; půda ujížděla pod nohama a neustále hrozil pád na ostré lávové kamínky.

Sešli jsme z Eldfellu a vydali se dál. Měli jsme čas, takže jsme v následujících pěti hodinách prošli křížem krážem celý ostrov, a to systematicky: nejprve křížem, a potom krážem.

Chůze po ostrově nebyla úplně jednoduchá: i jeho stará část je tvořená lávou, která se drolí na malé kousky, takže jsme neustále měli lávu v botách (což, pravda, zní hůř, než tomu ve skutečnosti bylo). Naším hlavním cílem byl poloostrov Stórhöfði na jihu ostrova, kde hnízdí papuchalkové. Je jich tu spousta – hodně přes milión!

Po obědě na vrcholu poloostrova, kde to pořádně fučelo (však je to tady prý největrnější místo na Islandu a možná i v celé Evropě!) jsme navštívili pozorovatelnu, odkud se papuchalkové dají výborně sledovat.

Zamířili jsme zpět do města; poloostrov je 4 km daleko, takže jsme se dnes pořádně prošli – celkem jsme nachodili kolem 20 kilometrů!

Podél silnice, kde jsme šli, byly jenom pastviny pro ovce a občas i koně; stromy tu nejsou. V jednom místě jsme potkali ovci, které se podařilo uniknout z ohrady. Snažila se dostat dovnitř za kamarádkami a teskně bečela. Už jsme jí chtěli přijít na pomoc, ale vtom se zcela nečekaně protáhla

plotem dovnitř. Schválně jsem se na to místo podíval: ta ovce se kdovíjak protáhla drátěným obdélníkem asi 10 na 25 centimetrů! Jak se jí to podařilo, to vážně netuším – byla to jedna z nejpodivnějších věcí, co jsem kdy viděl.

Kolem páté hodiny odpoledne jsme se dostali (ještě po krátkém nákupu v supermarketu Krónan) do hostelu.

Večeříme čočku z našich zásob s místními párky a vajíčky. Zítra opět cestujeme, a pak, pak si snad konečně trochu odpočineme!

Je třeba zaznamenat – dnes bylo skoro celý den nádherně a svítilo sluníčko!

11. DEN

SETKÁNÍ S TÓTIM

Dnes máme opět cestovní den; opouštíme ostrov Heimaey a vydáváme se na západ do městečka Grindavík, našeho posledního ubytování na Islandu.

Ale odjíždíme odsud až trajektem ve 13:30, takže celé dopoledne můžeme ještě věnovat průzkumu ostrova. Včera jsme prohlíželi jeho přírodní krásy, dnes se podíváme, co nabízejí lidé.

Jsou tu dvě místa, která jsme chtěli navštívit: místní akvárium Sæheimar a muzeum Eldheimar věnované oné proslulé erupci z roku 1973. Mysleli jsme, že máme čas jen na jedno z nich, a vybrali jsme si akvárium. Ale to mělo nečekaně otevřeno už od deseti hodin ráno, a tak jsme nakonec stihli oboje.

Akvárium bylo v poměrně malé budově. Je kombinované s přírodovědným muzeem a dohromady má jen asi tři místnosti. V jedné jsou převážně vycpaní ptáci a ryby, ve druhé akvária s živými exempláři místní podvodní fauny, a ve třetí hlavně mineralogické sbírky. Netrvá dlouho ho projít.

Ale hlavní atrakcí tohoto akvária je něco jiného. V roce 2011 tu skončilo mládě papuchalka, které se vylíhlo příliš pozdě a rodiče už se o něj nestihli postarat. A tak se papuchalk, přezdívaný Tóti (jeho celé jméno je poměrně dlouhé – pojmenovali ho po jednom islandském fotbalistovi), stal trvalým inventářem muzea. Prochází se tu sály (spolu s mládětem zachráněným vloni), klidně si zdřímne mezi expozicemi a k návštěvníkům je vysloveně srdečný.

Měli jsme tedy konečně příležitost podívat se na papuchalka z těsné blízkosti a dozvědět se několik zajímavostí. Například, že prý létají jenom tehdy, když vidí oceán. Už to za návštěvu tohoto akvária stálo!

Vzhledem k tomu, že jsme měli víc času, než jsme mysleli, jsme se rozhodli navštívit ještě Eldheimar. Vstupné tu bylo poměrně vysoké, ale expozice byla na úrovni – každý návštěvník dostal mobil s nahrávkami výkladu v několika světových jazycích plus islandštině.

Celá expozice je vybudovaná kolem malého domku. Tento domek zasypal sopečný popel a láva a nyní, o čtyřicet let později, ho vykopali a vystavili.

Zajímavá byla velká kruhová obrazovka, která ukazovala průběh erupce. Čas se na ní posouval tak, že návštěvníci točili těžkým zábradlím za doprovodu dunivých zvuků. Mohli jsme vidět, jak se otevřela puklina v zemi a jak se během následujících dnů a měsíců celý ostrov zvětšil díky proudům lávy na východě, zatímco na západě pod sebou láva pohřbila třetinu města.

Shlédli jsme i kus dokumentárního filmu o erupci, který se zaměřuje především na osudy různých ostrovanů – všichni byli krátce po začátku evakuování a někteří už se do svých domovů nikdy nevrátili.

Ale na celý film už jsme neměli čas; museli jsme vyrazit do přístaviště a k trajektu.

Vyzvedli jsme si z hostelu Aska naše kufry a šli jsme.

A za půl hodinky jsme se vrátili na pevninu.

Odtamtud nás čekal komplikovaný přesun – návrat autobusem 52 do Reykjavíku na autobusové nádraží Mjódd, a cesta dvěma dalšími autobusy a jedním mikrobusem, které nás nakonec dostaly do cíle: Anita's Guesthouse v městečku Grindavík. Odsud se chceme zítra vydat do proslulé Modré laguny – i když se zdá, že islandská logika funguje trochu jinak než naše a to, že jsou dvě místa pár kilometrů od sebe, není důvod, aby mezi nimi existovalo nějaké rozumné spojení...

12. DEN

MODRÁ LAGUNA

Náš pobyt na Islandu se už pomalu krátí. Navštívili jsme západ, sever, východ i jih, a teď si chceme taky trochu odpočinout. Pro dnešní den jsme se rozhodli navštívit jedno z nejproslulejších míst Islandu: Modrou lagunu.

Je to umělá nádrž, kam proudí slaná minerální voda (údajně s léčivými účinky) z místní geotermální elektrárny. A je to také velký byznys.

Náš pobyt v laguně jsme si zarezervovali předem, a to na desátou hodinu. Jenomže jak se tam dostat? Údaje o vzdálenosti laguny od Grindavíku se dost liší – zdá se, že vzdušnou čarou přes lávová pole je to něco pod čtyři kilometry, po silnici asi sedm a pěšky – kdo ví?

Pomohla nám majitelka našeho hostelu, která měla tím směrem cestu a vzala nás do Modré laguny autem.

Uvnitř nás čekala dlouhá fronta. Zdá se, že rezervaci předem měl skoro každý. Nakonec jsme dorazili k pokladně, kde jsme ukázali naše elektronické vstupenky a dostali plastové náramky s čipy, které jsme, jak nám kladli na srdce, měli "chránit s nasazením života" – používají se tu na řadu věcí, od zamykání a odemykání skříněk až ke sledování toho, co jste snědli a vypili. A pak už jsme se rozešli do šaten.

Po převlečení do plavek jsme vyšli ven. Vzhledem k tomu, že teplota dnes dosahovala asi tak deseti stupňů Celsia, nebyl pobyt venku nijak příjemný, a tak jsme co nejrychleji zapadli do samotné laguny.

Laguna je opravdu modrá, ale voda je silně zakalená rozpuštěnými minerály a prakticky neprůhledná. Voda má 36–40 stupňů, a v některých místech jsme měli pocit, že i o dost víc. Je mělká, plavat se tu nedá a stát také moc ne – když se postavíte, vydáte tím horní půlku těla napospas studenému vzduchu.

Celkově jsme v laguně strávili asi tři hodiny (s půlhodinovou přestávkou na oběd). Báječně jsme se prohřáli a kolem třetí hodiny jsme se vydali ven.

Místní obchod se suvenýry jsme jen letmo prohlédli. Značková kosmetika Modré laguny je pěkná, a kdo ví, možná i účinná, ale ceny i při vysokých teplotách místní vody působily jako studená sprcha.

Zpátky do Grindavíku jsme se už museli dopravit sami. To také nebylo úplně jednoduché, protože cesta pro pěší byla značena špatně až vůbec.

Nakonec se nám povedlo najít nádrž na horkou vodu, která zásobuje Grindavík. A pak už jen stačilo jít po cestě vedle roury.

Domů jsme dorazili asi v pět hodin odpoledne. Nakoupili jsme a navečeřeli se – zítra nás čeká předposlední den na Islandu.

13. DEN
DÉŠŤ

Dnes se islandské počasí ukázalo v celé své kráse. Od rána prší, déšť je jen občas přerušovaný lijákem. Měli jsme tady v Grindavíku ještě nějaké plány, ale... ne. Zůstáváme zalezlí v hostelu a sbíráme síly na zítřejší let domů.

14. DEN

CESTA NA JIHOVÝCHOD

Ráno balíme a připravujeme se na cestu domů. Maminka ještě vyráží trochu se podívat po Grindavíku, který jsme skoro neviděli.

Obětavá paní majitelka nás opět svezla do Modré laguny, odkud jezdí autobusy na letiště do Keflavíku. Paní majitelka se domluvila s řidičem jednoho z nich, a ten nás tam vzal.

Poobědvali jsme z našich zásob, nakoupili pár suvenýrů, a už to jelo: před druhou hodinou naše letadlo zamířilo do Frankfurtu. Tam jsme dorazili asi v sedm večer (s dvouhodinovým posunem)

Po několika hodinách ve Frankfurtu jsme nasedli na další letadlo a ani ne za hodinku dorazili do Prahy. Domů jsme se dověkli kolem půlnoci: tedy bez šesti hodin přesně za čtrnáct dní poté, co jsme odtamtud vyrazili.